

K
PERPUSTAKAAN UNIVERSITI MALAYA

ACF - 5665

INVC...hms...11/11/98

**WANITA PROFESIONAL MELAYU:
SATU KAJIAN KES TERHADAP
PENDUAAN PERANAN**

**OLEH
ERNEZA BT MOHD TALHAH**

**TESIS UNTUK MEMENUHI
KEPERLUAN IJAZAH SARJANA SASTERA
JABATAN PENGAJIAN MELAYU
FAKULTI SASTERA DAN SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYA**

Perpustakaan Universiti Malaya

A508304310

Dimikrofikkan pada..... 06.09.2000
No. Mikrofis..... 14753
Jumlah Mikrofis..... 3

I [Signature] UNIV. MICROGRAPHI
PERPUSTAKAAN UNIVERSITI MALAYA

PENGHARGAAN

Syukur ke hadrat Allah s.w.t. kerana dengan limpah kurnia dan keizinanNya, tesis ini dapat disiapkan.

Di sini ingin saya mengambil peluang mengucapkan ribuan terima kasih dan penghargaan saya kepada mereka yang terlibat dalam memberikan sumbangan, kerjasama dan tunjuk ajar dalam usaha saya menyiapkan tesis ini. Ucapan setinggi-tinggi terima kasih saya terhadap Prof. Madya Ku Zam Zam Ku Idris selaku penyelia saya kerana begitu sabar dan tekun membimbing saya dalam menyiapkan tesis ini.

Penghargaan yang tidak terhingga juga saya ucapkan kepada Prof. Dr. Wan Abdul Kadir Wan Yusoff selaku penyelia sementara yang telah membimbing, memberikan tunjuk ajar dan seterusnya memastikan tesis ini siap hingga ke akhirnya.

Ucapan terima kasih juga saya tujukan kepada Lembaga Arkitek Malaysia dan Lembaga Jurutera Malaysia yang telah banyak memberikan kerjasama terutamanya semasa proses pengumpulan data dan statistik. Saya juga amat terhutang budi kepada wanita-wanita yang sudi menjadi responden semasa soal selidik dijalankan. Tanpa kerjasama daripada mereka, tesis ini tidak mungkin dapat disiapkan.

Akhir sekali saya mengucapkan terima kasih kepada rakan-rakan saya terutamanya Siti, Hisham, Zambre, Ramizu dan lain-lainnya yang banyak membantu saya memberikan semangat dan idea dalam menyiapkan tesis ini.

Ucapan terima kasih yang tidak terhingga juga kepada suami saya yang amat memahami komitmen saya terhadap kerja dan begitu sabar dengan segala kerentahan saya dalam proses penyiapan tesis ini. Tanpa sokongan dan semangatnya tidak mungkin saya dapat meneruskan pengajian saya ke peringkat sarjana.

*Kepada abah dan mak, terima kasih dengan
sokongan dan dorongan yang diberikan sama ada dalam
bentuk moral mahu pun kewangan.*

*Erneza bt Mohd Talhah
Jabatan Pengajian Melayu
Fakulti Sastera dan Sains Sosial
Universiti Malaya
Kuala Lumpur
1996*

SINOPSIS

Kajian ini ingin melihat bagaimana wanita Melayu dalam dunia profesional dapat mengimbangi kedua-dua peranan iaitu sebagai pekerja dan pengurus rumah tangga. Kajian ini juga ingin membuktikan yang wanita mampu berjaya dalam bidang profesional yang menjadi dominasi lelaki. Pendidikan tinggi yang diperolehi oleh responden tidak mengubah tanggungjawab rumah tangga yang masih lagi diutamakan. Kajian ini terbahagi kepada lima bab.

Bab pertama lebih merupakan pengenalan kepada kajian ini. Dalam Bab ini diuraikan tentang tujuan kajian, bidang dan permasalahan kajian, hipotesis, ulasan kajian-kajian lepas dan metod penyelidikan. Di dalam bahagian metod kajian, diuraikan tentang cara pengumpulan data bagi kajian ini dilakukan.

Bab kedua menguraikan tentang konsep-konsep yang digunakan. Diterangkan bagaimana pembentukan peranan wanita dipengaruhi oleh dua faktor yang dominan iaitu agama dan budaya. Walaupun pada asasnya pembentukan peranan wanita berdasarkan faktor biologi, namun faktor agama dan budaya telah mewarnai dan mendasari pembentukan peranan wanita. Sifat budaya yang sentiasa berubah turut mengubah pembentukan peranan wanita. Bahagian kedua bab ini seterusnya mengaitkan bagaimana perubahan peranan wanita berlaku dan kaitannya dengan perkembangan pendidikan. Bahagian akhir bab ini menjelaskan akan definisi peranan profesional wanita.

Dalam Bab ketiga dibincangkan peranan wanita dalam tiga pekerjaan profesional yang dipilih iaitu jurutera, arkitek dan pengaturcara program komputer. Bahagian pertama Bab ini meninjau pandangan wanita yang terlibat terhadap kerjaya yang dipilih dan sejauh mana mereka meletakkan kepentingan antara rumahtangga dan kerjaya. Seterusnya perbincangan melihat masalah-masalah yang dihadapi oleh responden dalam menjalankan peranannya di pejabat. Bahagian ini juga ingin melihat sama

ada faktor jantina mempengaruhi responden dalam menghadapi masalah di tempat kerja. Perbincangan Bab ini diakhiri dengan melihat pengaruh kerjaya dan kesannya terhadap rumah tangga.

Bab keempat membincangkan peranan wanita dalam rumah tangga. Bahagian ini membincangkan bagaimana responden menguruskan rumah tangga dan bentuk-bentuk bantuan yang diperolehnya dalam memastikan rumah tangga dalam keadaan yang terurus. Bab ini membincangkan tentang bantuan suami, pembantu rumah dan bantuan peralatan rumah tangga amat diperlukan untuk memastikan rumah tangga dan anak-anak terurus. Bab ini juga meninjau bagaimana berlaku perubahan peranan wanita dalam urusan domestik apabila peranan utamanya diambil alih oleh pembantu rumah atau dikongsi bersama suami. Di bahagian akhir Bab ini melihat kesan wanita bekerja terhadap hubungan jalinan sosialnya dengan keluarga sendiri dan keluarga mertua.

Bab kelima adalah penutup. Bab ini merumuskan hasil kajian yang dijalankan terhadap penduaan peranan wanita dalam tiga bidang profesional yang dipilih.

SYNOPSIS

This study explores how professional Malay women balance their roles as a worker dan homemaker. Do they succeed in the male-dominance occupations? Do professional women able to cope with the two roles? Although they are highly professionals with high educational background, they are still apparently tied with domestic responsibilities. This study is divided into five chapters.

Chapter one describes the significance of study, hypotheses, literature review and method. Data collection was explained in the method.

Related concepts were described in chapter two. Among them were women's roles in the society. Their roles' can be examined using two dominant factors; religion and culture. Changes in women's

roles occurred with the introduction of secular education and this is related to the process of colonialism. In this chapter definition of professional women's roles were explained.

In chapter three, women's roles in three professional occupations namely engineering, architecture and computer programmers were discussed. In the first part of this chapter, women's opinion were gathered on how they balanced and coped with their roles between domestic and career responsibilities. Job related problems experienced by these women were also discussed. Apart from that, the effect of gender was also examined in order to see whether there were any differences between men and women capability in job-performance. Finally, the effect of career and its effect in respondents' family were described.

Chapter four discuss on women's roles in their family. Specifically it describes on how the respondents handle their family and what are the types of support they received in order to maintain their family stability. This section explains on the husband's support, help from the servants, and

labor-saving devices. Women roles changes in domestic affairs were also described especially when their roles in the house were taken over by the servants and shared with their husbands. Lastly, the effects of the working women on her social network with her own family and her in-laws were discussed.

Finally, chapter five is the conclusion which describes the findings of the study.

KANDUNGAN

<i>PENGHARGAAN</i>	<i>ii</i>
<i>SINOPSIS</i>	<i>v</i>
<i>KANDUNGAN</i>	<i>xi</i>
<i>SENARAI JADUAL DAN RAJAH</i>	<i>xiv</i>
BAB 1 : PENDAHULUAN	1
1.0 : <i>Tujuan Kajian</i>	1
1.1 : <i>Bidang Dan Permasalahan Kajian</i>	3
1.2 : <i>Hipotesis Kajian</i>	29
1.3 : <i>Ulasan Kajian-Kajian Lepas</i>	31
1.4 : <i>Kaedah Penyelidikan</i>	34
BAB 2 : PENDEKATAN KAJIAN DAN KEDUDUKAN WANITA DALAM MASYARAKAT	42
2.0. <i>Konsep Peranan</i>	42
2.1. : <i>Peranan Wanita Dalam Masyarakat</i>	48
2.2 : <i>Pengaruh Budaya dan Agama Dalam Pembentukan Peranan Wanita Melayu: Bidang Domestik dan Profesional</i>	53
i. <i>Pengaruh Agama Islam Dalam Pembentukan Peranan Wanita Melayu</i>	53
ii. <i>Pengaruh Budaya Dalam Pembentukan Peranan Wanita Melayu</i>	58

<i>iii. Pengaruh Pendidikan Dalam Pembentukan Peranan Wanita Melayu</i>	<i>61</i>
<i>2.3 : Peranan profesional wanita</i>	<i>61</i>
<i>2.4 : Rumusan</i>	<i>81</i>
BAB 3 : PERANAN WANITA DALAM PEKERJAAN PROFESIONAL DI MALAYSIA	83
<i>3.0 : Pendahuluan</i>	<i>83</i>
<i>3.1 : Wanita Dan Pekerjaan</i>	<i>88</i>
<i> 3.1.1 : Sebab bekerja</i>	<i>89</i>
<i> 3.1.2 : Sebab memilih tiga kerjaya yang terlibat : Jurutera, Arkitek dan Pengaturcara Program Komputer</i>	<i>92</i>
<i> 3.1.3 : Pandangan terhadap kerjaya</i>	<i>101</i>
<i> 3.1.4 : Komitmen terhadap kerja</i>	<i>102</i>
<i>3.2 : Peranan Di Tempat Kerja</i>	<i>106</i>
<i> 3.2.1 : Masalah-masalah yang dihadapi oleh responden</i>	<i>107</i>
<i>a. Pengaruh mentor</i>	<i>107</i>
<i>b. Kenaikan pangkat</i>	<i>101</i>
<i>c. Wanita dianggap emosional</i>	<i>115</i>
<i>d. Masalah dengan pekerja bawahan</i>	<i>117</i>
<i>e. Bekerja lebih kuat berbanding pekerja lelaki</i>	<i>121</i>

3.3. : Pengaruh Kerjaya Terhadap Rumahtangga	124
3.3.1 : Beban kerja dan kesannya	125
3.3.2 : Fleksibiliti kerja dan kesannya	127
3.3.3 : Galakan suami dan kesannya	128
3.4. : Rumusan	131
 BAB 4 : PERANAN WANITA DALAM RUMAHTANGGA	135
4.0 : Pendahuluan	135
4.1 : Pengurusan Rumahtangga	136
4.1.1 : Pembahagian Tanggungjawab Rumahtangga	137
a. <i>Bantuan suami</i>	<i>137</i>
b. <i>Pembantu rumah</i>	<i>153</i>
c. <i>Bantuan peralatan rumahtangga</i>	<i>166</i>
4.2 : Hubungan Respondan Dengan Keluarga (jalinan sosial)	174
4.3 : Rumusan	185
 BAB 5 : KESIMPULAN	189
 BIBLIOGRAFI	202

SENARAI JADUAL

1. Jadual 1.1.
Kemasukan pelajar lelaki dan wanita dari darjah satu ke enam antara tahun 1957-1967 bagi Semenanjung Malaysia. 10
2. Jadual 1.2.
Kemasukan pelajar lelaki dan wanita dari peralihan ke tingkatan enam antara tahun 1957-1967 bagi Semenanjung Malaysia. 11
3. Jadual 1.3.
Peratusan bilangan pelajar wanita mengikut peringkat dan aliran pendidikan, 1970-1990 bagi Semenanjung Malaysia. 12
4. Jadual 1.4.
Pengagihan gunatenaga mengikut pekerjaan dan jantina , 1970-1990. 16
5. Jadual 1.5.
Peratus ahli sains dan teknologi wanita dalam sektor awam. 17
6. Jadual 1.6.
Jumlah responden mengikut tiga jenis pekerjaan 39
7. Jadual 3.1.
Peratusan pengagihan gunatenaga mengikut sektor dan jantina, 1957, 1970, 1980 bagi Semenanjung Malaysia. 84
8. Jadual 3.2.
Sebab bekerja. 90
9. Jadual 3.3.
Sebab responden memilih kerjaya sekarang 93
10. Jadual 3.4.
Paras pendidikan ibu bapa responden. 95

11.	<i>Jadual 3.5.</i> Kepentingan responden terhadap rumahtangga dan kerjaya	103
12.	<i>Jadual 3.6.</i> Kesanggupan responden meninggalkan pekerjaan	104
13.	<i>Jadual 3.7.</i> Kekerapan responden menghadapi masalah dengan pekerja lelaki	118
14.	<i>Jadual 3.8.</i> Kekerapan responden menghadapi masalah dengan pekerja wanita	119
15.	<i>Jadual 3.9.</i> Responden terpaksa bekerja lebih keras berbanding dengan pekerja Lelaki	122
16.	<i>Jadual 3.10.</i> Suami menggalakkan isteri bekerja	129
17.	<i>Jadual 3.11.</i> Responden berbincang kerja dengan suami	129
18.	<i>Jadual 4.1.</i> Kaitan tingkat pendidikan suami dalam membantu melakukan kerja rumah responden	138
19.	<i>Jadual 4.2.</i> Pandangan responden tentang siapa yang harus melakukan kerja rumah	140
20.	<i>Jadual 4.3.</i> Kekerapan suami membantu kerja rumah	141
21.	<i>Jadual 4.4.</i> Pandangan responden tentang sebab-sebab suami membantu kerja rumah	142
22.	<i>Jadual 4.5.</i> Perasaan responden apabila suami membantu kerja rumah	144

23.	<i>Jadual 4.6.</i> <i>Kerja-kerja yang dilakukan oleh suami di rumah</i>	148
24.	<i>Jadual 4.7.</i> <i>Bantuan menguruskan rumah tangga responden</i>	153
25.	<i>Jadual 4.8.</i> <i>Individu yang membantu penjagaan anak-anak</i>	154
26.	<i>Jadual 4.9.</i> <i>Masa yang dihabiskan bersama-sama anak-anak</i>	157
27.	<i>Jadual 4.10.</i> <i>Penggunaan alat bantuan oleh responden</i>	168
28.	<i>Jadual 4.11.</i> <i>Alat bantuan rumah dapat melancarkan keberkesanan peranan responden di rumah</i>	170
29.	<i>Jadual 4.12.</i> <i>Persetujuan bahawa peralatan membantu melancarkan keberkesanan responden</i>	171
30.	<i>Jadual 4.13.</i> <i>Pendapatan sebulan responden dan suami</i>	173
31.	<i>Jadual 4.14.</i> <i>Negeri asal responden</i>	175
32.	<i>Jadual 4.15.</i> <i>Negeri asal suami</i>	176
33.	<i>Jadual 4.16.</i> <i>Kekerapan responden menziarahi ke rumah ibu bapa sendiri</i>	177
34.	<i>Jadual 4.17.</i> <i>Kekerapan responden menziarahi ke rumah mertua</i>	178
35.	<i>Jadual 4.18.</i> <i>Kekerapan responden mengunjungi saudara mara</i>	181

36.	<i>Jadual 4.19.</i> <i>Kekerapan responden mengunjungi kawan-kawan</i>	182
-----	---	-----

SENARAI RAJAH

1.	<i>Rajah 2.1.</i> <i>Peranan berdasarkan jantina</i>	46
----	---	----